

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради №15
від «29» серпня 2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ №91-од
від «29» серпня 2025

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Ужгородського ліцею №12
Ужгородської міської ради
Закарпатської області**

на 2025/2026 н. р.

ВСТУП

Ужгородський ліцей №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер.

Розташований за адресою: м. Ужгород, вул. Заньковецької Марії, будинок 17А

Директор: Харіна Ярина Юріївна.

Свідоцтво про атестацію ЗД №029155

Код ЄДРПОУ: 22110083

Засновником освітнього закладу є Ужгородська міська рада.

Рік заснування: 1980.

За Статутом є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової загальної середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти).

Ужгородський ліцей №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу освіти.

Освітня програма Ужгородського ліцею №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області є наскрізною, охоплює освіту на I (початкова освіта), II (базова середня освіта) та III (профільна середня освіта) ступенях навчання. Програма кожного рівня навчання являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності школи.

Головною метою закладу освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;

- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;

- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- розвиток особистості здобувача освіти, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;

- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;

- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;

- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу освіти.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;

- дотримання державних стандартів освіти;

- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;

- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в закладі освіти, спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу освіти, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;
- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;

2) загальний обсяг навчального навантаження, на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

3) навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми;

4) перелік модельних навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання з предметів, інтегрованих курсів;

5) опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

Освітня програма на 2025/2026 н.р. розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження державного стандарту початкової освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про затвердження державного стандарту базової середньої освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України №1/12038-23 від 14.08.2023 року «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих МОН України для використання в освітньому процесі в закладі освіти у 2024/2025 н.р.»;
- наказу МОН 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22.02.2018 року, наказом Міністерства освіти і науки від 12.08.2022 року №743;
- Державного стандарту початкової освіти (у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019);
- Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова КМУ від 30.09.2020 року №898);

▪ Державного стандарту профільної середньої освіти (Постанова КМУ від 25.07.2024 року №851);

▪ наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

▪ Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (у редакції наказу №1120 від 09.08.2024 р.);

▪ Освітньої програми початкової освіти «Світ чекає крилатих», створеної під науковим керівництвом А. Д. Цимбалару для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (далі Програма) відповідно до Закону України «Про освіту», Закону «Про загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти (у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019 року), апробованої й експериментально перевіреної в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016, лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115, лист МОН 21/10-829 від 14.11.2024, лист ДСЯО 01/01-23/1399 від 02.07.2024);

▪ Освітньої програми «Ліга крилатих» (рівень базової середньої освіти, цикл базового предметного навчання, 7-9 класи). Реалізація інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти» на квітень 2021 – грудень 2026 роки (наказ МОН України №484 від 29.04.2021 року, лист ДСЯО 01/01-23/1399 від 02.07.2024, лист МОН 21/10-829 від 14.11.2024), адаптаційний період 5-6 класи «Ліга крилатих»;

▪ наказу МОН України від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. №890) "Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня" (за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти III ступеня, таблиця 2, таблиця 3);

▪ Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 року №841 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні»;

▪ наказу МОН України від 22.08.2024 р. №1182 «Про затвердження Порядку утворення та умов функціонування спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти»;

▪ листа МОН України від 23.08.2024 р. №1/15281–24 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;

▪ наказу МОН України від 20.06.2025 року №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;

▪ наказу МОН України від 07.08.2025 р. №1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»;

▪ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020 року;

▪ наказу МОН України від 11.07.2025 р. №1001 «Про затвердження переліку навчальних посібників для осіб з особливими освітніми потребами, що пройшли апробацію у 2025 році»;

▪ наказу МОН від 20.08.2025 р. №1162 "Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні".

Повна назва закладу	Ужгородський ліцей №12 Ужгородської міської ради Закарпатської області
Назва освітньої програми	Освітня програма Ужгородського ліцею №12
Мета освітньої програми	Окреслює єдині підходи до планування й організації освітнього процесу для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.
Рівні освіти	Початкова, базова, профільна. Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на кожному її рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форми здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня.
Тип документа про рівень освітньої діяльності	Свідоцтво про здобуття початкової освіти, Свідоцтво про базову середню освіту, Свідоцтво про повну загальну середню освіту.
Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової, базової та повної загальної середньої освіти	Початкова освіта. Відповідно до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Учні, яким станом на 1 вересня виповнилося шість років, зараховуються до закладу. Діти, яким до 1 вересня не виповнилося шість років, можуть бути зараховані до закладу, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку. Навчання за освітньою програмою <i>базової середньої освіти</i> можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу, із урахуванням рекомендацій МОН України (Наказ МОН від 02.08.2024 №1093). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого

	документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160). Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов. Повна загальна середня освіта (профільна середня освіта). Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, з 1 вересня повинні розпочати здобуття повної загальної середньої освіти цього ж навчального року за обраним профілем. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.
Мова навчання	Українська
Режим роботи навчального закладу	П'ятиденний
Структура 2025/2026 навчального року	Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр – з 01 вересня 2025 по 19 грудня 2025 року; II семестр – з 05 січня 2026 по 29 травня 2026 року. • осінні канікули – з 27 жовтня 2025 по 02 листопада 2025 року; • зимові канікули – з 20 грудня 2025 по 04 січня 2026 року; • весняні канікули – з 09 березня 2026 по 15 березня 2026 року. Початок занять о 8:30. Тривалість уроків у початковій та основній школах – відповідно до статті 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту»: 1-і класи – 35 хвилин; 2-4 класи – 40 хвилин; 5-11 класи – 45 хвилин. Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020 року) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування

	учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих - 20 хвилин. Факультативні заняття проводяться за затвердженим розкладом. У 2025/2026 навчальному році сформовано 32 класи.
Засоби реалізації призначення закладу	
Основні	Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової середньої та профільної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів. Створити основу для адаптації особистості до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору майбутньої професії. Формувати в учнів позитивну мотивацію до навчання. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають психічне, соціальне та фізичне здоров'я учнів.
Специфічні	Надання учням можливості вибору профілю навчання у 11 класах (української філології, математичний та історичний); надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, змаганнях ерудитів школи; <i>трудової</i> – участь у всіх акціях із благоустрою території школи та міста; <i>художньо-естетичної</i> – вокальний ансамбль дівчаток «Веселі нотки» (2-6 класи), гурток «Живопис» (2-5 класи), хореографічний гурток «Сакура» (2-4 класи), військово-патріотичний гурток «Сокіл-Джура».
Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу ліцею	
Мета діяльності закладу	Створення умов для здобуття якісної освіти в умовах воєнного стану. Втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики. Оптимізація взаємодії з батьками. Модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.
РОЗДІЛ 2. Загальний обсяг навчального навантаження	
1-2 класи	Загальний обсяг навчального навантаження, детальний розподіл на тиждень окреслено у робочих навчальних планах відповідного рівня. Навчання передбачає оволодіти сукупністю компетентностей, які визначені Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 та змінами у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688. Обсяг навчального навантаження на рік складає: - 1 клас – 805 годин на навчальний рік; - 2 клас – 875 годин на навчальний рік Навчальний план та навчальні програми. Навчальні програми для 1-Б, 1-В, 2-А, 2-В, 2-Г класів складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 №743). Освітня програма для 1-А, 2-Б класів «Світ чекає крилатих» складена відповідно до Державного стандарту початкової освіти (у редакції,

	затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№ 688 від 24.07.2019), інтегрованої освітньої системи Анжеліки Цимбалару, рекомендованої до запровадження у закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України №22.1/12-Г-1203 від 24.12.2019). Затверджена Освітня програма початкової освіти «Світ чекає крилатих» (наказ від 28.06.2024 року № 01-10/204 «Про затвердження освітньої програми початкової освіти «Світ чекає крилатих»). Дана програма апробована й експериментально перевірена в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016), лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115, лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115, лист ДСЯО 01/01-23/1399 від 02.07.2024, лист МОН 21/10-829 від 14.11.2024. На базі 1-Б, 2-А класів функціонують інклюзивні класи для дітей з особливими освітніми потребами. Для даних учнів потрібна модифікація освітніх галузей. Освітня програма 1-2 класів має корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для цих учнів організований педагогічний патронаж. У 1-Б, 1-В класах на педагогічному патронажі навчаються 2 учні. Індивідуальні навчальні плани для учнівданих складені на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О.В. (наказ МОН України № 836 від 19.09.2022 р.)). Типовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями. У 2-Г класі на педагогічному патронажі навчається один учень. Індивідуальний навчальний план для даного учня складений на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О.В. (наказ МОН України № 836 від 19.09.2022 р.)). Типовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями.
3-4 класи	Навчання передбачає досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 р. № 688). Обсяг навчального навантаження на рік складає: - 3 клас – 910 годин на навчальний рік. - 4 клас - 910 годин на навчальний рік. 3-А, 4-А, 4-Б, 4-В класи працюють за Типовою освітньою програмою для

	учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН від 12.08.2022 року №743). На базі 3-А класу функціонує інклюзивний клас для дитини з особливими освітніми потребами. Для даного учня потрібна модифікація освітніх галузей (рівень підтримки 3). У 3-А класі на педагогічному патронажі навчається один учень. Індивідуальний навчальний план для даного учня складений відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), Типової освітньої програми, для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 №743). Освітня програма для 3-Б класу «Світ чекає крилатих» складена відповідно до Державного стандарту початкової освіти (у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України (№688 від 24.07.2019 р.), інтегрованої освітньої системи Анжеліки Цимбалару, рекомендованої до запровадження у закладах загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України №22.1/12-Г-1203 від 24.12.2019, таблиця 1). Дана програма апробована й експериментально перевірена в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016), лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115, лист ДСЯО 01/01-23/1399 від 02.07.2024, лист МОН 21/10-829 від 14.11.2024. У 4-Б класі на педагогічному патронажі навчається один учень. Індивідуальний навчальний план для даного учня складений відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 №743).
Використання варіативної складової у початковій школі	Вивчення курсів за вибором: - 1-4 класи: «Хореографія».
РОЗДІЛ 3. Освітня програма Нової української школи (5-і класи) Перелік освітніх галузей для 5 класів НУШ: - мовно-літературна; - математична; - природнича; - соціальна і здоров'язбережувальна; - громадянська та історична; - технологічна; - інформатична; - мистецька; - фізична культура.	
5-8 класи	З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2025/2026 н.р. освітня програма закладу загальної середньої освіти розроблена відповідно до

Мета і завдання освітньої програми Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	основних вимог Конституції України, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (впроваджується з 01.09.2022 року для 5-х класів, з 01.09.2023 року – для 5-6-х класів), Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029», наказів МОН України від 13.07.2021 р. №795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти», від 01.04.2022 року, наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», наказу МОН України від 09.08.2024 року №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти». Обсяг навчального навантаження на рік складає: - 5 клас – 980 годин на навчальний рік; - 6 клас – 1085 годин на навчальний рік; - 7 клас – 1120 годин на навчальний рік; - 8 клас – 1155 годин на навчальний рік. Освітня програма для 5-Б, 5-В, 6-А, 6-Б, 6-В, 7-А, 7-Б, 7-В, 8-Б, 8-В, 8-Г класів розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. №898, та типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120. Освітня програма визначає зміст та організацію освітнього процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку кожного учня, що реалізуються через оновлення змісту навчальних програм, методики проведення уроку, форм організації освітнього процесу. Освітня програма передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати здобувачі освіти, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж I семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних
---	--

	предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 12.01.2016 р. №8 (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 р. №955), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03.02.2016 р. №184/28314. Навчальний план для 8 класів складений за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 року №1120. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах (таблиця 10, наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405). Освітня програма для 5-А, 8-А класів складена на основі матеріалів інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України №484 від 29.04.2021 року), адаптаційний період 5-6 класи «Ліга крилатих». У 5-Б, 5-В класах на педагогічному патронажі перебувають 2 учні, Індивідуальні навчальні плани для даних учнів складені на основі Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (наказ МОН України № 1317 від 07.12.2021 р. (Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання) (додаток 14). У 6-А, 6-В класах на педагогічному патронажі перебувають 2 учні, навчальні плани для яких складені на основі Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (наказ МОН України від 07.12.2021 р. №1317) (типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання (додаток 14)). За рахунок варіативної складової введено вивчення другої іноземної мови (німецької) та проведення індивідуальних консультацій та групових занять з української мови. У 8-Б класі на педагогічному патронажі перебувають 2 учні. Для даних учнів індивідуальні навчальні плани складені відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів, закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 р. №1120 (додаток 1, 3). У 8-Г класі на педагогічному патронажі навчаються 3 учні. Для даних учнів рекомендована Типова освітня програма для 5-10 (11) класів
--	--

	спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (наказ МОН України від 07.12.2021 р. №1317) (типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання (додаток 14)).
Варіативна складова 5-8 класів НУШ	5-Б, 5-В класи: - міжгалузевий інтегрований курс «Драматургія і театр»; - індивідуальне та групове заняття з української мови. 6-А, 6-Б, 6-В класи: - міжгалузевий інтегрований курс «Безпековий практикум». - 8-А клас: - предмети освітніх галузей: друга іноземна мова (німецька). 8-Б, 8-В, 8-Г класи: - міжгалузевий інтегрований курс: «Драматургія і театр».
9 класи	Навчання передбачає оволодіти сукупністю компетентностей, які визначені Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392, відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. №405. Обсяг навчального навантаження на рік складає: - 9 клас – 1260 годин на навчальний рік. Навчальний план та навчальні програми. Навчальний план для 9 класів складений за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах (таблиця 10, наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405). У 9-Б класі на педагогічному патронажі перебуває 1 учень. Для нього рекомендована Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей із особливими освітніми потребами (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 р. №627, додаток №18), навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями. На базі 9-В класу продовжує функціонувати інклюзивний клас для 2 учнів з особливими освітніми потребами. Для учениці рекомендована Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти з урахуванням програми для дітей з порушенням опорно-рухового апарату. Навчальний план складений відповідно до Типової освітньої програми,

	затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. №405 (таблиця 10). Для учня рекомендована Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти з урахуванням програми для дітей зі складними порушеннями розвитку (дітей з порушеннями опорно-рухового апарату у поєднанні з інтелектуальними порушеннями). Навчальний план складений відповідно до Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (наказ МОН України від 12.06.2018 р. №627 (таблиця 15).
Варіативна складова базової середньої освіти у 9 класах	9-А клас: - факультатив: українська мова «Основи синтаксису». 9-Б клас: - індивідуальні та групові заняття: хімія. 9-В клас: - факультатив: біологія «Людина та її здоров'я». 9-Г клас: - факультатив: українська мова «Основи синтаксису».
11 класи	Перелік освітніх галузей для школи III ступеня: - Мови і літератури - Суспільствознавство - Мистецтво - Математика - Природознавство - Технології - Здоров'я і фізична культура. Типова освітня програма забезпечує досягнення учнями результатів навчання, визначених Державним стандартом і ключових компетенцій визначених Законом України «Про освіту». Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 12.04.2011 року №329 та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 21.08.2013 року №1222. Навчальні плани для 11 класів реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи. Години варіативної складової розподіляються на: - поглиблене вивчення предметів; - індивідуальні заняття та консультації;

	- введення курсів за вибором, факультативів. Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання. Навчання передбачає оволодіти сукупністю компетентностей, які визначені Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2020 р. № 143). Обсяг навчального навантаження на рік складає для: 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Навчальний план та навчальні програми. Навчальний план для 10-11-их класів складений за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН України від 20.06.2025 р. №890 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 р. №464, таблиця 2, 3). Навчальний план для 11-х класів містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття. Для складання навчальних планів використані таблиця 2 (навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти) і таблиця 3 (орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів). У 2025/2026 н.р. в закладі функціонує клас філологічного напрямку (української філології профіль: 11-А клас), природничо-математичного напрямку (математичний профіль: 11-Б клас) та суспільно-гуманітарного напрямку (історичний профіль: 11-В клас). В одинадцятих класах відповідно до наказу МОН України №890 від 20.06.2025 року, за рішенням педагогічної ради викладаються два окремі предмети: «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом ЛОКТЕВА В.М.) і «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом ЯЦКІВА Я. Я.).
Варіативна складова школи III ступеня	11-А клас: факультатив «Основи синтаксису» . індивідуальні заняття: - історія України; - географія. 11-Б клас: Індивідуальні заняття: - англійська мова; - історія України; - математика. 11-В клас: факультатив з правознавства «Моя громадянська свідомість. запобігання корупції». індивідуальні заняття: - українська мова; - географія.

Форми здобуття загальної середньої освіти	Інституційна: Очна (денна) Індивідуальна: - екстернат (за заявою учнів (які досягли повноліття), батьків учнів або осіб, що їх замінюють); - педагогічний патронаж (за заявою батьків та наявності документів); - сімейна (домашня)(за заявою батьків); - інклюзивне навчання організоване за денною формою здобуття освіти.
Оцінювання	Навчальні досягнення здобувачів освіти підлягають оцінюванню. Рекомендації щодо формульованого та підсумкового оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813. У додатках представлені орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів початкової школи та примірні зразки свідоцтв досягнень учнів. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» При оцінюванні навчальних досягнень учнів 8-11 класів вчителі керуються Критеріями оцінювання, затвердженими наказом МОН від 21.08.2013 №1222, пояснювальними записками до навчальних програм з предметів. Основні види оцінювання результатів навчання учнів є: • формувальне, • підсумкове, • державна підсумкова атестація, Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх освітніх потреб. Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам загального стандарту. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями. Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями і дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	• Уміння читати і розуміти прочитане; • уміння висловлювати думку усно і письмово; • критичне мислення; • здатність логічно обґрунтовувати позицію; • ініціативність; • творчість; • уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення; • уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект; • здатність до співпраці в команді.
Загальні	- Вільне володіння державною мовою;

компетентності	- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами; - математична компетентність; - компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; - інноваційність; - екологічна компетентність; - інформаційно-комунікаційна компетентність; - навчання впродовж життя; - громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; - культурна компетентність; - підприємливість та фінансова грамотність;
-----------------------	--

Освітні компоненти

Освітні рівні	Освітня галузь	Навчальний предмет
Початкова освіта	Мовно-літературна	Навчання грамоти
		Українська мова
		Англійська мова
	Математична	Математика
	Природнича, громадянська, історична, соціальна	Я досліджую світ
		Я у світі
		Технології
	Технологічна. Інформатична	Трудове навчання
		Інформатика
		Мистецтво
	Мистецька	Образотворче мистецтво
		Музичне мистецтво
		Фізична культура
Базова середня освіта	Мови і літератури	Українська мова
		Українська література
		Англійська мова
		Німецька мова
		Зарубіжна література
	Суспільствознавство	Історія України
		Всесвітня історія
		Основи правознавства
		Музичне мистецтво
	Мистецтво	Мистецтво
		Образотворче мистецтво
		Математика
	Математика	Алгебра
		Геометрія
		Природознавство
	Природознавство	Біологія
		Географія
		Фізика
		Хімія

	Технології	Трудове навчання
		Інформатика
	Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я
		Фізична культура
Повна загальна середня освіта	Мови і літератури	Українська мова
		Українська література
		Англійська мова
		Зарубіжна література
	Суспільствознавство	Історія України
		Всесвітня історія
		Громадянська освіта
	Мистецтво	Мистецтво
	Математика	Математика
		Алгебра
		Геометрія
	Природознавство	Біологія і екологія
		Географія
		Фізика
		Астрономія
		Хімія
	Технології	Технології
		Інформатика
	Здоров'я і фізична культура	Фізична культура
		Захист України

Форми організації освітнього процесу

Початкова освіта	Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: -формування компетентностей; -розвитку компетентностей; -оцінювання досягнення компетентностей; -корекції основних компетентностей; -комбінований урок. Також вчителі організовують у межах уроку або в позаурочний час екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести.
Базова середня освіта	Освітній процес організовується у безпечному освітньому середовищі. Форми організації освітнього процесу визначає педагогічна рада закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів, а також форм здобуття освіти. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: -формування компетентностей; -розвитку компетентностей; -оцінювання досягнення компетентностей; -корекції основних компетентностей; -комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки. За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, яка реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який

	розробляють педагогічні працівники у взаємодії учнів з їх батьками та схвалюється педагогічною радою.
Повна загальна середня освіта	Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку : -формування компетентностей; -розвитку компетентностей; -оцінювання досягнення компетентностей; -корекції основних компетентностей; -комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути лекції, конференції, екскурсії, семінарські заняття, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки . Контроль оцінювання навчальних досягнень учнів проводиться у формі співбесіди, заліку . З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття .
Кадрове забезпечення освітньої діяльності	Освітній процес у 2025/2026 навчальному році забезпечує 70 педагогічних працівників. З них із кваліфікаційною категорією: спеціаліст - 11 спеціаліст II категорії - 10 спеціаліст I категорії - 7 спеціаліст вищої категорії – 42 Мають педагогічне звання: «старший учитель» – 23 «учитель-методист» - 10

ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЩО МІСТЯТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ

1-Б, 1-В, 2-А, 2-В, 2-Г класи – Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 №743).

1-А, 2-Б класи - Освітня програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник Цимбалару А.Д.).

3-А, 4-А, 4-Б, 4-В класи – Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 №743).

3-Б, 4-А класи - Освітня програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник Цимбалару А.Д.).

5-А, 8-А класи - Навчальний план складений відповідно до навчальних планів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, що впроваджуватимуть інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти» (наказ МОН України від 29.04.2021 року, додаток 2).

8-Б, 8-В, 8-Г класи - Типова освітня програма, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 р. №405 (таблиця 10).

Типова освітня програма для 5-9 класів: Наказ МОН від 19.02.2021 р. №235 (у редакції наказу МОН від 09.08.2024 р. №1120).

9 класи - Типова освітня програма затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 року №405 (таб.10).

11 класи - Типова освітня програма, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 р. №408 (у редакції наказу МОН України від 31.03.2020 р. №464, таблиця 2, 3).

Перелік модельних навчальних програм для учнів 5-7 класів

II СТУПІНЬ

Предмет	Програма
5-6 класи	
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова. 5 клас» до модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.)
Українська література	Навчальна програма «Українська література. 5 клас» до модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» (автори: Яценко Т.О.; Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Трегуб І.А.)
Зарубіжна література	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекевська Л., Юлдаше-ва Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Дгангобекова Т.)

Іноземна мова (англійська мова)	Навчальна програма « Англійська мова. 5-9 класи» до модельної навчальної програми « Англійська мова. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти (авт.: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.)
Іноземна мова (німецька мова)	Навчальна програма «Німецька мова друга іноземна мова)» до модельної навчальної програми «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л.)
Математика	Навчальна програма «Математика. 5 клас» до модельної навчальної програми «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Істер О.С.)
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»	Навчальна програма «Пізнаємо природу. 5 клас» до модельної навчальної програми «Пізнаємо природу. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Навчальна програма « Здоров'я, безпека та добробут. 5 клас» до модельної навчальної програми « Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Хитра З.М., Романеко О.А.)
Етика / Культура добросусідства * / Інші курси морального спрямування*	Навчальна програма «Культура добросусідства. 5 клас» до модельної навчальної програми «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. – Араджионі М.А., Козорог О.Г., Лебідь Н.К., Потапова В.І., Унгурян І.К.)
Вступ до історії України та громадянської освіти	Навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» до модельної навчальної програми «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.))
Інформатика	Навчальна програма «Інформатика. 5 клас» до модельної навчальної програми «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Пасічник О.В., Чернікова Л.А.)
Технології	Навчальна програма «Технології. 5 клас» до модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.В.)

«Образотворче мистецтво» (автономний предмет – 1 година)	Навчальна програма «Образотворче мистецтво. 5 клас» до модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт.: Масол Л.М., Просіна О.В.).
«Музичне мистецтво» (автономний предмет – 1 година)	Навчальна програма «Музичне мистецтво. 5 клас» до модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт.: Масол Л.М., Просіна О.В.).
«Фізична культура»	Навчальна програма «Фізична культура. 5 клас» до модельної навчальної програми «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М.).
7 клас	
Українська мова	«Українська мова. 7-9 класи» Заболотний О. В., Заболотний В. В. та ін.)
Українська література	«Українська література. 7-9 класи» (Яценко Т. О., Пахаренко В. І. та ін.).
Зарубіжна література	Зарубіжна література. 5–9 класи. (Ніколенко О., Ісаєва О. та ін.).
Алгебра	«Алгебра. 7–9 класи» (Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А. та ін.).
Геометрія	«Геометрія. 7–9 класи» (Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А. та ін.)
Англійська мова	Іноземна мова. 5–9 класи. (Зимомря І. М., Мойсюк В. А. та ін.).
Німецька мова	Друга іноземна мова. 5–9 класи. (Редько В. Г., Шаленко О. П. та ін.)
Біологія	«Біологія. 7–9 класи» (Соболь В. І.)
Географія	Географія. 6–9 класи. Запотоцький С. П., Карпюк Г. І. та ін.
Хімія	«Хімія. 7–9 класи» (Лашевська Г. А.)
Фізика	«Фізика. 7–9 класи» (Головко М. В., Засєкін Д. О. та ін.)
Історія України	«Історія України. 7-9 класи» (Пометун О. І., Ремех Т. О. та ін.)
Всесвітня історія	«Всесвітня історія. 7-9 класи» (Пометун О. І., Ремех Т. О. та ін.)
Технології	«Технології. 7–9 класи» (Ходзицька І. Ю., Горобець О. В. та ін.)
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс). 7–9 класи. (Шиян О. І., Дяків В. Г. та ін.)

Інформатика	«Інформатика. 7–9 класи» (Морзе Н. В., Барна О. В.)
Фізична культура	Фізична культура. 7–9 клас. (Баженков Є. В., Коломосьць Г. А. та ін.)
Мистецтво (образотворче мистецтво, автономний предмет -1 год.) Музичне мистецтво, автономний предмет – 1 год.)	«Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» (Масол Л. М.)
8 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О. М.), (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН від 07.06.2017 №804)

Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Тимчик М. В., Алексеїчук Є. Ю. та інші). (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
9 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О. М.), (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН від 07.06.2017 №804)

Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т. О., Пометун О. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Тимчик М. В., Алексеїчук Є. Ю. та інші) (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

**Перелік навчальних програм
для учнів 11-их класів III ступеня**

Предмет	Програма
11 клас	
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Українська література	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Алгебра	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).
Геометрія	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).
Зарубіжна література	Оновлені програми із зарубіжної літератури. 6-11 класи. Рівень стандарту (наказ МОН України від 03.08.2022 № 698).
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Біологія	Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Профільний рівень.» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Географія	Навчальна програма «Географія. 10-11 класи». Рівень стандарту. Профільний рівень. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)

Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Фізика	Навчальна програма «Фізика 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтева В. М. (наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539)
Астрономія	Навчальна програма «Астрономія 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я. Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539)
Історія України	Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 21.02.2019 № 236)
Всесвітня історія	Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.11.2017 № 1407)
Мистецтво	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Захист України	Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Інформатика	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (автори М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексеїчук) (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Технології	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Технології. 10-11 класи» (рівень стандарту) (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)

V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різниться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія

учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Початкової школи:

Рекомендації щодо формуального та підсумкового оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813. У додатках представлені орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів початкової школи та примірні зразки свідоцтв досягнень учнів.

5-7 класів НУШ:

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів НУШ регламентується наказом МОН від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти». Цим документом надано орієнтири щодо встановлення рівня опанування навчального матеріалу школярами та відображення результатів навчальних досягнень здобувачів освіти у Свідоцтві досягнень.

Основні види оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання учнів відповідної освітньої галузі Держстандарту. Критерії оцінювання мають відповідати навчальній програмі з певного предмета або курсу та бути конкретизовані в освітній програмі закладу освіти.

Складниками системи оцінювання навчальних досягнень школярів 5-6 класів НУШ є:

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання

Цей вид оцінювання, окрім рівневого або бального, може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання з використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Поточне оцінювання

Метою цього виду контролю є встановлення рівня опанування навчального матеріалу та коригування застосовуваних технологій навчання. Оцінювання має бути спрямоване на закріплення вивченого матеріалу й

повторення пройденого, проводиться у формі індивідуальної та фронтальної роботи класу й мати мотиваційно-стимулюючий характер.

Підсумкове оцінювання

Воно складається з таких видів оцінювання:

Тематичне оцінювання. Залежно від специфіки навчального предмета воно здійснюється на основі поточного оцінювання з урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт або без них. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання. Його мета – перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу та підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих упродовж відповідного навчального періоду. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів, визначених Держстандартом, та відображається у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Залежно від специфіки навчального предмета семестровий контроль може бути комплексним і проводиться у формі тестування тощо. Завдання для його проведення розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів та охоплюють найбільш актуальні розділи й теми навчальної програми. Педагог має право змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, але у цьому випадку слід попередити про це учнів на початку семестру.

Річне оцінювання. Здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри, окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Підсумкове оцінювання результатів навчання заповнюють у класному журналі в окремих колонках без зазначення дати. Якщо рівень результатів навчання школяра неможливо визначити, у класному журналі та Свідоцтві досягнень робиться запис «не атестований(а) (н/а)».

Також за рішенням педагогічної ради заклад освіти має право:

- визначити адаптаційний період, упродовж якого поточне та тематичне оцінювання не здійснюється;
- відмовитись від оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» або визначити власну рівневу шкалу. Такий підхід дозволить позитивно оцінювати тих учнів, які не мають яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, але сумлінно ставляться до навчання, проявляють активність та ініціативність.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів

навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-об'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Навчально-виховна робота/Критерії оцінювання здобувачів освіти».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1-4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти у **1-4 класах – вербальною оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 30.08.2024 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 № 813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. **Результати формувального оцінювання**

виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи**. Результатами оцінювання **тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні** судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання **фіксуються у зошитах** для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та

ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних

цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Оцінювання учнів 5-7 класів

Оцінювання учнів 5-7 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 року. «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Основними функціями оцінювання є:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки начального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюються згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним

стандартом на основі компетентісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета /інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо;

- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкти; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентацій результатів завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

- самооцінювання, взаємооцінювання;

- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися практичний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних(цифрових) технологій, зокрема відеоконференцій.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю

результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання — інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) відображає як процес навчання учнівства так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем/учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформаційно (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання

певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема/розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли учні із обов'язковими очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їх проведення вчитель/учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2) до наказу МОН від 02.08.2024 №1093 з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель / учителька може запропонувати учнівству:

- 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів що постали перед учнями, та коригування освітнього процесу. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню, за рішенням педагогічної ради, протокол від 30.10.2023 №2 «Про визначення єдиного документа коригування оцінок учнів закладу».

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня/учениці протягом року. Річне оцінювання не підлягає коригуванню за рішенням педагогічної ради.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Один рівень складається з 3 балів, які в сумі дають 12.

початковий (1–3 бали);

середній (4–6 балів);

достатній (7–9 балів);

високий (10–12 балів).

Свідоцтво досягнень складається з двох частин:

1. Характеристика навчальної діяльності. Тут учителі оцінюють рівень сформованості наскрізних умінь в учня / учениці наприкінці навчального року. Йдеться про розуміння прочитаного, висловлення власної думки, критичне і системне мислення, ініціативність тощо.

Оцінок у цьому розділі нема. Учитель лише визначає один із рівнів сформованості того чи того уміння: «Має значні успіхи», «Демонструє помітний прогрес», «Потребує уваги і допомоги». Заповнювати цю частину свідоцтва вчителі можуть колегіально або це може робити класний керівник.

2. Характеристика результатів навчання. У цьому розділі виставляють бали за навчальні предмети / інтегровані курси щосеместрово й за рік. Спочатку вчитель виставляє бал за окремі групи результатів навчання, які визначено в Державному стандарті базової освіти. Після цього виводить загальну оцінку за семестр

За кожен з цих груп результатів навчання вчитель виставляє оцінку. Загальна оцінка за семестр формується на підставі чотирьох оцінок за групами результатів, а річна — на основі семестрових.

Відповідно до ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою у межах часу, передбаченого освітньою програмою.

Орієнтовна структура 2025/2026 навчального року:

I семестр – з 01 вересня 2025 по 19 грудня 2025 року;

II семестр – з 05 січня 2026 по 29 травня 2026 року.

Канікулярні періоди:

- **осінні канікули** – з 27 жовтня 2025 по 02 листопада 2025 року;
- **зимові канікули** – з 20 грудня 2025 по 04 січня 2026 року;
- **весняні канікули** – з 09 березня 2026 по 15 березня 2026 року.

Орієнтований перелік інструментів формульного оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи

		по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття..

15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає.
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одної хвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.

25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу.
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу.
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки.
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань.
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою).
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з

		написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося».
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження.
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/ відрізняється від _____? Які характерні риси/ елементи _____? Як іще можна показати/ проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____?

		Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/ стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме?)» Повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова

		або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався (лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

**Орієнтована рамка оцінювання
навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти**

Рівні Категорії оцінювання	Початковий рівень 1-3 балів	Середній рівень 4-6 балів	Достатній рівень 7-9 балів	Високий рівень 10- 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/ учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію.	Учень/ учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації.

<i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності.	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності.	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності).
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i>	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення.	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати

			вивчення.	об'єкти вивчення.
<i>Рефлексія власної навчально- пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель.	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання.